

UCHWAŁA NR IX/64/2024
RADY GMINY WOLANÓW

z dnia 30 grudnia 2024 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Wspierania Rodziny Gminy Wolanów na lata 2025 - 2027

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 roku, poz. 1465 ze zm.), oraz art. 176 pkt 1 i art.179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2024r. poz.177 ze zm.) Rada Gminy Wolanów uchwala co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Gminny Program Wspierania Rodziny Gminy Wolanów na lata 2025-2027 stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Wolanów.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2025 roku.

Przewodniczący Rady Gminy

Jacek Murawski

*Załącznik do Uchwały Nr.....
Rady Gminy Wolanów
z dnia*

GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY GMINY WOLANÓW na lata 2025 – 2027

SPIS TREŚCI

I. Wprowadzenie.....	3
II. Podstawa prawna	3
III. Diagnoza środowiska i problemy na terenie gminy Wolanów	4
3.1 Położenie i ludność	4
3.2 Świadczeniobiorcy pomocy społecznej w gminie Wolanów	5
IV. Analiza SWOT.....	14
V. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	16
VI. Cele szczegółowe	16
VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	16
VIII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027.....	19
IX. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 z terenu Gminy Wolanów	19
X. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Wolanów	19
XI. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	20
XII. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027	20
XIII. Efekty i rezultaty programu	21
XIV. Kontrola realizacji programu	21
XV. Podsumowanie	21

I. Wprowadzenie

Niniejszy Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Wolanów na lata 2025-2027 powstał w oparciu o ustawę z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Program ten jest strategicznym dokumentem Gminy Wolanów opracowanym w celu pomocy rodzinie i dziecku.

Rodzina jest podstawową komórką społeczną oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym zapewniającym prawidłowy rozwój wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci. Rodzina to pierwsze i podstawowe środowisko wychowawcze dziecka, w którym nabywa wiedzę o otaczającym świecie, stosunkach międzyludzkich, kształtuje swój system wartości i uczy się pełnienia ról społecznych. W rodzinie dziecko uczy się wyrażać swoje uczucia oraz wartościować co jest dobre, a co złe. Rodzina kształtuje osobowość i postawy społeczne młodego pokolenia.

Dynamiczne zmiany w zakresie życia rodzinnego, których współcześnie doświadczamy, spowodowały destabilizację niektórych rodzin. Pojawiły się problemy opiekuńczo-wychowawcze, uzależnienia, izolacja społeczna. Osłabieniu lub zerwaniu uległy więzi rodzinne, co istotnie wpłynęło na strukturę rodziny, jej spójność, pozytywne stosunki między wszystkimi członkami, zaburzyło równowagę wewnątrzrodzinną oraz wpłynęło na: poczucie bezpieczeństwa domowników, rozwój osobowości dziecka, zdolności adaptacyjne. Przemiany gospodarczo-kulturowe spowodowały znaczny wzrost osób bezradnych, nieradzących sobie z codziennymi problemami. Wśród czynników składających się na dezintegrację rodziny należy wymienić m.in.: niezaradność życiową członków rodziny, brak stabilizacji zawodowej i materialnej, zaniedbywanie obowiązków opiekuńczych względem dzieci, niewydolność wychowawczą rodziców, niski poziom kulturalny, moralny i intelektualny dorosłych, przemoc w rodzinie oraz alkoholizm jednego lub obojga rodziców. Z tego powodu coraz więcej rodzin i dzieci wymaga specjalistycznego wsparcia i zaangażowania wielu instytucji w przezwyciężanie istniejących dysfunkcji. Podstawą do rozwiązywania problemów społecznych jest wspieranie rodziny w odbudowywaniu prawidłowych relacji w rodzinie oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny. Działania przyniosą najlepszy efekt, gdy będą odbywać się za zgodą rodziny i z jej aktywnym udziałem.

Gminny Program Wspierania Rodziny stanowi pełne, kompleksowe ujęcie systemu wsparcia dziecka i rodziny oraz zintegrowanie kierunków działań w odniesieniu do mieszkańców Gminy Wolanów.

II. Podstawa prawna

1. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2024r., poz. 177 ze zm.)
2. Ustawa z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2024r., poz. 1283 ze zm.)
3. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy domowej (Dz. U. z 2024r., poz. 424 ze zm.)
4. Ustawa z dnia 26 października 1982 roku o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2023r., poz. 2151).
5. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2023r., poz. 1939)
6. Ustawa z dnia 4 listopada 2016 roku o wsparciu kobiet i rodzin „Za życiem” (Dz. U. z 2023r. poz. 1923 ze zm.)

7. Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2024 r. poz. 1465.)
8. Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz. U. z 2024 r. poz. 1491)

III. Diagnoza środowiska i problemy na terenie gminy Wolanów

3.1 Położenie i ludność

Gmina Wolanów położona jest w południowej części województwa mazowieckiego. Jest jedną z 13 gmin wchodzących w skład powiatu radomskiego. Zajmuje powierzchnię 82,85km². W skład Gminy wchodzi 23 sołectwa.

Według stanu na dzień 30.06.2024 roku, ludność gminy wynosiła ogółem 8934 osób.

Tabela nr 1: Liczba ludności w gminie Wolanów od 2022r. do 30.06.2024r.

Liczba ludności (pobyt stały + czasowy)	2022	2023	do 30.06.2024
ogółem z tego:			
kobiety	4428	4498	4492
mężczyźni	4437	4448	4442
Razem:	8919	8946	8934

źródło: opracowania własne na podstawie danych USC Wolanów

Tabela nr 2: Liczba ludności według wieku w gminie Wolanów od 2022r. do 30.06.2024r.

Liczba ludności	2022	2023	do 30.06.2024
wiek przedprodukcyjny (0 - 17 lat)	1986	1987	1969
wiek produkcyjny ogółem (z tego)	5558	5552	5526
kobiety	2617	2609	2588
mężczyźni	2941	2943	2938
wiek poprodukcyjny ogółem (z tego)	1375	1407	1439
kobiety powyżej 60 lat	901	924	940
mężczyźni powyżej 65 lat	474	483	499

źródło: opracowania własne na podstawie danych USC Wolanów

Tabela nr 3: Liczba małżeństw, urodzeń oraz zgonów w gminie Wolanów od 2022r. do 30.06.2024r.

Wyszczególnienie	2022	2023	do 30.06. 2024
Liczba małżeństw	64	47	20
Liczba urodzeń	94	94	42
Liczba zgonów	87	83	32

źródło: opracowania własne na podstawie danych USC Wolanów

Analizując powyższe dane zawarte w tabelach nr 1,2 i 3 można zauważyć tendencję wzrostową dotyczącą ogólnej liczby mieszkańców naszej gminy. W ogólnej liczbie ludności gminy większość stanowili mężczyźni. Społeczeństwo gminy Wolanów starzeje się, spada populacja osób w wieku produkcyjnym. Liczba urodzeń w porównywalnych latach była wyższa od liczby zgonów, co pozytywnie rokuje na kolejne lata.

3.2 Świadczeniobiorcy pomocy społecznej w gminie Wolanów

Rodzina dysfunkcyjna to taka, w której dziecko nie otrzymuje od rodziców należytej opieki. W kluczowych etapach rozwoju dziecko potrzebuje uwagi i wsparcia emocjonalnego. Jeśli go nie otrzymuje, może to nieść ze sobą konsekwencje w przyszłości.

Dla prawidłowego rozwoju dziecka nie wystarczy tylko zapewnienie opieki czysto materialnej, należy stworzyć mu poczucie przynależności do kogoś, dać oparcie, a przede wszystkim należy obdarzyć dziecko miłością i zainteresowaniem. Rozwój cywilizacji, ciągły pośpiech, wszechobecne media społecznościowe powodują degradację rodziny i jej najistotniejszych wartości. Obserwuje się zerwanie więzi, nieumiejętność rozmowy i rozwiązywania konfliktów, jak i również ztraca się umiejętność przeciwstawiania się nawet najmniejszym trudnościom.

Pracownicy socjalni jak również asystent rodziny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolanowie w ramach wykonywania swoich obowiązków podejmują działania na rzecz rodzin dysfunkcyjnych, borykających się z różnorodnymi problemami. Niejednokrotnie są to rodziny, które oprócz ubóstwa dotknięte są wieloma dysfunkcjami. Praca z takimi rodzinami wymaga od kadry pomocy społecznej wysokiego profesjonalizmu i zaangażowania w podejmowanych działaniach. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie na rzecz takich rodzin podejmuje następujące działania:

- prowadzi pracę socjalną z rodzinami w celu poprawy ich funkcjonowania;
- udziela rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej wsparcia w postaci asystenta rodziny;
- udziela pomocy finansowej;
- dofinansowuje posiłki dla dzieci i młodzieży;
- podejmuje działania związane z przeciwdziałaniem dysfunkcjom rodzin i patologiom społecznym;
- wydaje skierowania do objęcia ich pomocą żywnościową

Tabela nr 4: Najczęstsze przyczyny nasilenia trudnych sytuacji życiowych od 2022r. do 30.06.2024r., które stanowią przyczynę ubiegania się o wsparcie

Powody trudnej sytuacji życiowej	2022	2023	do 30.06.2024
	Liczba rodzin	Liczba rodzin	Liczba rodzin
Ubóstwo	88	77	54
Sieroctwo	0	0	0
Bezdomność	6	6	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	11	10
W tym: wielodzietność	12	10	8
Bezrobocie	56	44	24

Niepełnosprawność	54	51	43
Długotrwała lub ciężka choroba	65	50	39
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	15	20	7
Przemoc domowa	1	2	0
Narkomania	0	2	0
Alkoholizm	7	6	2
Potrzeba ofiar handlu ludźmi	0	0	0
Zdarzenie losowe	0	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z Zakładu Karnego	0	1	2
Sytuacja kryzysowa	0	0	0
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy ochronę uzupełniającą lub zezwolenie na pobyt czasowy (art.7 pkt11)	0	0	0
Kłęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0	0

źródło: opracowania własne na podstawie danych GOPS Wolanów

Analizując powyższą tabelę widać, że na pierwsze miejsce przyczyn ubiegania się o wsparcie z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolanowie wysuwa się ubóstwo, a na drugim miejscu długotrwała choroba i niepełnosprawność. Należy zaznaczyć, że fakt iż alkoholizm i przemoc nie zostały uznane za główne problemy w rodzinie nie odzwierciedla faktycznej sytuacji. Jak wynika z obserwacji problemy te dotyczą znacznie większej liczby środowisk, które jednak nie utożsamiają się z nimi i dlatego trudno je zdiagnozować. Wskazane dysfunkcje bardzo często prowadzą do powstania problemu bezradności w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Bezradność oznacza brak umiejętności sprawowania opieki nad dziećmi, brak kompetencji wychowawczych, nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego. Podejmowanie działań na rzecz rodzin z problemami opiekuńczo - wychowawczymi jest traktowane przez służby społeczne priorytetowo, gdyż dotyczy to najmłodszych mieszkańców gminy tj. dzieci.

Istotną rolę w pracy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Wolanowie odgrywa praca socjalna czyli interdyscyplinarna działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest bez względu na posiadany dochód, prowadzona jest w oparciu o dokonanie przez pracownika socjalnego diagnozy sytuacji w rodzinie.

Tabela nr 5: Liczba rodzin objętych pracą socjalną od 2022 r. do 30.06.2024 r.

	2022	2023	do 30.06.2024
Liczba rodzin objętych pracą socjalną	143	85	50

źródło: opracowania własne na podstawie danych z GOPS w Wolanowie

Jednym z najistotniejszych czynników warunkujących właściwe funkcjonowanie dziecka w środowisku społecznym jest zdolność rodziców do prawidłowego reagowania w sytuacjach wychowawczych, uwzględniająca potrzeby dziecka przy wykorzystaniu wiedzy i w oparciu o system wartości i norm. Niezbędna jest świadomość celów wychowania i umiejętność działania wychowawczego. Znaczenie i rola rodziny w całokształcie rozwoju dziecka jest ogromna, zaś umiejętności wychowawcze rodziców mają kluczowe znaczenie. Każde dziecko wymaga komunikowania uczuć oraz udzielania wsparcia stosownego do wieku i potrzeb indywidualnych. Prawidłową postawę rodzicielską cechuje akceptacja dziecka, współdziałanie z dzieckiem oraz uznanie praw dziecka.

Rodziców, których negatywne wzorce zachowań w sposób stały i dominujący wpływają na życie dziecka, cechują postawy rodzicielskie negatywne tj.: postawa odrzucająca, postawa unikająca, postawa nadmiernie wymagająca, postawa nadmiernie chroniąca.

Udzielanie wsparcia rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej należy do zadań obowiązkowych gminy. Na rzecz rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych działania podejmują asystenci rodziny. Na dzień 30.06.2024 r. tutejszy ośrodek zatrudniał 1 asystenta rodziny w systemie zadaniowego czasu pracy. Liczba rodzin, z którymi jeden asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę, jest uzależniona od stopnia trudności i wykonywanych zadań. Na uwagę zasługuje fakt, że wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego. Wskazać należy, że wśród rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, zdarzają się również takie, gdzie negatywna postawa rodziców, brak chęci współpracy z asystentem oraz brak motywacji do podejmowania działań w celu poprawy sytuacji w rodzinie, uniemożliwiają realizację planu pomocy.

Tabela nr 6: Liczba rodzin i dzieci objętych wsparciem asystenta rodziny, jak również liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę od 2022r. do 30.06. 2024r.

	2022	2023	do 30.06.2024
Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	18	13	12
Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	20	30	28
Liczba rodzin zobowiązanych przez Sąd do współpracy z asystentem	3	2	0
Liczba rodzin, z którymi asystent zakończył współpracę - ogółem z tego:	3	3	3
ze względu na osiągnięcie celów	0	0	1
ze względu na zaprzestanie współpracy przez rodzinę	3	0	2
ze względu na zmianę miejsca zamieszkania(poza teren gminy Wolanów)	0	1	0
ze względu na brak efektów	0	0	0
inny powód	0	2	0

źródło: opracowania własne na podstawie danych z GOPS w Wolanowie

Nadrzędnym celem pracy asystenta rodziny jest pomoc rodzinie w zachowaniu jej integralności. Na pracę z rodziną składa się ocena jej sytuacji, planowanie i realizacja zadań mających na celu poprawę funkcjonowania rodziny w obszarze ekonomiczno - socjalnym, opiekuńczo - wychowawczym i społecznym. W tym celu asystent rodziny wspólnie z członkami rodziny opracowuje plan pracy, który jest następnie realizowany. Z planem pracy zapoznaje się także pracownik socjalny. Na uwagę zasługuje fakt, że do pracy z asystentem rodziny w głównej mierze kierowane są te rodziny, u których występuje zagrożenie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Są to rodziny, które borykają się z wieloma problemami, a ich trudna sytuacja jest wynikiem kilkuletnich, a nawet kilkunastoletnich zaniedbań czy też zaniechań. Asystent rodziny wykonuje zadania do których zaliczyć można m.in.:

- udzielanie pomocy w rozwiązywaniu problemów w rodzinie:
 - a) wychowawczych;
 - b) psychologicznych;
 - c) społecznych;
 - d) socjalnych;
 - e) zawodowych.
- dążenie do poprawy warunków życia rodzin;
- zachęcanie rodzin do możliwości korzystania także z innych form pomocy;
- dążenie do wzmacniania więzi w rodzinach;
- utrzymywanie stałych relacji z rodzinami;
- sporządzanie planu pomocy;
- prowadzenie właściwej dokumentacji;
- sporządzanie opinii dotyczących rodziny;
- prowadzenie konsultacji o charakterze indywidualnym;
- podejmowanie interwencji;
- diagnozowanie problemów;
- motywowanie do działań;
- podejmowanie współpracy z innymi podmiotami pomocniczymi oraz wspierającymi;
- dążenie do integracji rodziny ze środowiskiem.

Ponadto:

- prowadzi trening w zakresie prowadzenia gospodarstwa domowego, w tym planowanie budżetu domowego,
- monitoruje stan zdrowia dzieci, realizację szczepień i badań,
- monitoruje sytuację przedszkolną i szkolną dzieci oraz ich postępy w nauce,
- modeluje sposoby spędzania czasu wolnego rodziców z dziećmi
- motywuje osoby zmagające się z uzależnieniem do podjęcia terapii,
- współpracuje z instytucjami odpowiedzialnymi za pieczę zastępczą, motywuje rodziców biologicznych do nawiązania kontaktu z tymi jednostkami,
- opiniuje możliwości powrotu dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej pod opiekę rodziców biologicznych,
- motywuje do uczestnictwa w zajęciach podnoszących kompetencje opiekuńczo - wychowawcze rodziców,
- wspiera kobiety w ciąży - pomoc w przygotowaniu się na urodzenie dziecka, edukacja rodziców w zakresie pielęgnacji noworodków i małych dzieci,

- uczestniczy w rozprawach sądowych, w przypadku sądowego zobligowania rodziców do podjęcia współpracy z asystentem rodziny pisze sprawozdania do sądu o podjętych działaniach i osiągniętych efektach

W sytuacji braku współpracy ze strony rodziców z asystentem rodziny i widocznych rażących zaniedbaniach wobec dziecka, właściwe instytucje mają obowiązek interweniowania, w tym informowania Sądu Rodzinnego o trudnej sytuacji dzieci w rodzinie, a w przypadku występowania jakiegokolwiek krzywdzenia dziecka również obowiązek zawiadomienia prokuratury/policji.

W szeroko rozumianych oddziaływaniach na rzecz rodzin borykających się z różnego rodzaju dysfunkcjami nie sposób nie wspomnieć o roli kuratorów zawodowych i społecznych Sądu Rejonowego w Przysusze. W swojej pracy realizują oni zadania o charakterze wychowawczo - resocjalizacyjnym, diagnostycznym, profilaktycznym i kontrolnym związane z wykonywaniem orzeczeń sądu. W trakcie realizacji orzeczeń ściśle współpracują z asystentem rodziny i pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Wolanowie

Tabela nr 7: Liczba rodzin objętych kuratelą, z którymi współpracował asystent rodziny od 2022r. do 30.06.2024r.

Liczba rodzin objętych kuratelą, z którymi współpracował asystent rodziny		
2022	2023	do 30.06.2024
6	4	2

źródło: opracowania własne na podstawie danych z GOPS w Wolanowie

Istotną pomocą dla rodzin zamieszkujących na terenie naszej gminy była pomoc przyznawana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie w ramach wieloletniego rządowego programu „Posilek w szkole i w domu”. Program przewidywał przyznawanie zasiłku celowego na zakup żywności oraz dożywiania dzieci w szkole.

Tabela nr 8: Liczba rodzin /osób korzystających z programu „Posilek w szkole i w domu” od 2022r.do 30.06. 2024r.

	Liczba rodzin/osób korzystających z pomocy w ramach wieloletniego programu „Posilek w szkole i w domu” od 2022r. do 30.06. 2024r.		
Rodzaj pomocy: Posilek	2022	2023	do 30.06.2024
Liczba rodzin, którym przyznano decyzją świadczenie.	31	30	20
Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie.	60	56	38

Liczba rodzin, którym przyznano zasiłek celowy na zakup żywności.	39	35	22
Liczb osób, dla których przyznano zasiłek celowy na zakup żywności.	49	39	24

źródło: opracowania własne na podstawie danych z GOPS w Wolanowie

Z dniem 1 stycznia 2017 r weszła w życie Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodziny „Za życiem”- przepisy prawa dotyczą wsparcia w zakresie dostępu do świadczeń opieki zdrowotnej oraz instrumentów polityki na rzecz rodziny, np.: zapewnienie dostępu do informacji w zakresie rozwiązań wspierających rodzinę oraz kobiety w ciąży, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu, odpowiednich świadczeń opieki zdrowotnej dla dziecka, ze szczególnym uwzględnieniem dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą jego życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Ustawa zakłada także, że rodziny uprawnione mogą zostać objęte pomocą asystentów rodziny, o których mowa w ustawie z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nowe rozwiązanie prawne zapewnia dostęp do poradnictwa w zakresie wspierania rodziny. W jego ramach można skorzystać ze wsparcia psychologicznego, pomocy prawnej (w szczególności w zakresie praw rodzicielskich i uprawnień pracowniczych), a także poradnictwa w zakresie przezwyciężania trudności w pielęgnacji i wychowaniu dziecka, dostępu do rehabilitacji społecznej i zawodowej oraz świadczeń opieki zdrowotnej. Dostępną pomoc koordynować ma asystent rodziny, którego zadaniem jest: wsparcie i towarzyszenie emocjonalne, zapoznanie kobiety w ciąży i rodziny z Informatorem „Uprawnienia w ramach ustawy dla kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”, opracowanie wspólnie z kobietą i rodziną indywidualnego katalogu możliwego wsparcia, koordynacja poradnictwa i wsparcia dla kobiet i rodziny, występowanie do podmiotów w celu umożliwienia skorzystania ze wsparcia (na żądanie i na podstawie pisemnego upoważnienia).

Ważnym instrumentem polityki edukacyjnej i integracyjnej oraz wyrównywania szans rozwojowych jest edukacja przedszkolna. Dla dzieci, których rozwój przebiega nieharmonijnie przedszkole jest szansą na wczesne wspieranie rozwoju w sferze poznawczej i społecznej. Na terenie gminy Wolanów funkcjonuje dwa Samorządowe Publiczne Przedszkola. Edukację szkolną zapewnia cztery szkoły podstawowe z oddziałami przedszkolnymi które funkcjonują na terenie gminy Wolanów. Placówki te wspierają także rodziny w sferze opiekuńczo - wychowawczej. Ich celem oprócz edukacji, która jest ich głównym i priorytetowym zadaniem, jest także wspieranie rodziców w wychowywaniu młodego pokolenia. To szkoła powinna wzmacniać i utrwalać pozytywne wartości, które przekazywane są w rodzinach. W placówkach oświatowych realizowanych jest szereg przedsięwzięć, które mają na celu pokazanie młodemu pokoleniu wartości jakimi powinni kierować się w życiu. Bardzo dużo mówi się o szkodliwości nadużywania alkoholu, narkotyków jak i również neguje się zachowania przemocowe, dlatego też w szkołach zatrudnieni są specjaliści: pedagog, psycholog czy logopeda, którzy wspierają dzieci w prawidłowym procesie opiekuńczo -wychowawczym.

Tabela nr 10: Liczba uczniów i przedszkolaków z danej szkoły z terenu gminy Wolanów.

L.p.	Placówki oświatowe	Liczba przedszkolaków		Liczba uczniów	
		2022/2023	2023/2024	2022/2023	2023/2024
1.	PSP w Wolanowie	35	43	415	409
2.	PSP w Sławnie	26	25	183	163
3.	PSP w Mniszku	19	23	175	164
4.	PSP w Bieniędziejach	15	10	69	68
5.	ZSP w Sławnie	62	61	0	0
6.	SPP w Wolanowie	217	218		
RAZEM:		374	380	842	804

źródło: opracowania własne na podstawie danych z placówek oświatowych z terenu gminy Wolanów

Tabela nr 11: Liczba uczniów objętych wsparciem specjalistycznym z danej szkoły z terenu gminy Wolanów

Wsparcie specjalistyczne w szkołach w roku szkolnym 2022/2023 oraz 2023/2024								
	PSP w Wolanowie		ZSP w Sławnie		PSP w Mniszku		PSP w Bieniędziejach	
Rok szkolny	2022/2023	2023/2024	2022/2023	2023/2024	2022/2023	2023/2024	2022/2023	2023/2024
Wsparcie pedagogiczne specjalne	66	53	37	28	38	46	3	2
Psycholog	96	82	18	14	35	42	16	20
Logopeda	108	118	34	35	21	26	22	22
Nauczyciel wspomagający	12	13	2	6	2	3	0	3
Zajęcia korekcyjno-kompensacyjne	37	32	22	20	30	29	11	12

źródło: opracowania własne na podstawie danych z placówek oświatowych z terenu gminy Wolanów

Dużym wsparciem dla uczniów szkół z terenu naszej gminy, jak i ich rodziców jest pomoc materialna, do której zaliczamy pomoc materialną o charakterze socjalnym na cele edukacyjne. Stypendium socjalne może otrzymać uczeń znajdujący się w trudnej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów w rodzinie, w szczególności gdy w rodzinie tej występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna.

Tabela nr 12: Liczba uczniów, którym przyznano stypendium socjalne od 2022r. do 30.06.2024r.

Rok szkolny 2022/2023	Rok szkolny 2023/2024
48	36

źródło: opracowania własne na podstawie danych z GOPS w Wolanowie

Tabela nr 12 wskazuje, że liczba uczniów korzystających ze stypendium socjalnego maleje.

Nie bez znaczenia są działania podejmowane przez funkcjonariuszy Komisariatu Policji w Wolanowie na rzecz wspierania rodziny, do których można zaliczyć:

- monitorowanie sytuacji w rodzinach wychowujących dzieci i zagrożonych licznymi dysfunkcjami, szczególnie poza godzinami pracy innych instytucji;
- podejmowanie działań chroniących osoby doświadczające przemocy w ramach procedury „Niebieskie Karty”;
- podejmowanie działań z zakresu profilaktyki uzależnień (spotkania edukacyjne dla uczniów, kadry pedagogicznej).

Jednym z przejawów dysfunkcyjności systemu rodzinnego jest występowanie przemocy. Doświadczanie przemocy w dzieciństwie ze strony rodziców w bardzo negatywny sposób wpływa na kształtowanie się osobowości człowieka. W życiu dorosłym krzywdzonego dziecka mogą wystąpić próby samobójcze, depresję, zaburzenia osobowości, większa skłonność sięgania po alkohol, narkotyki.

Rodziny dotknięte przemocą otrzymują pomoc i wsparcie w ramach prac grup roboczych diagnostyczno - pomocowych (do czerwca 2023 grup roboczych) i Zespołu Interdyscyplinarnego w Wolanowie

Tabela nr 13: Liczba wdrożonych oraz zakończonych procedur „Niebieskich Kart” w rodzinach od 2022r. do 30.06.2024r.

Wyszczególnienie	2022	2023	do 30.06.2024
Liczba wszczętych „Niebieskich Kart A”	23	32	18
Liczba „Niebieskich Kart C”	15	21	6
Liczba „Niebieskich Kart D”	15	12	7
Liczba odebranych dzieci na podst. art. 12a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy domowej	0	0	1
Zakończenie procedury „Niebieska Karta A”	20	23	25
Wnioski o leczenie odwykowe skierowane do GKRPA	0	0	0

źródło: opracowania własne na podstawie danych GOPS w Wolanowie

Powyższe dane wykazały, że liczba wszczętych w 2022 roku, „Niebieskich Kart A” jest mniejsza od liczby wszczętych „Niebieskich Kart A” w 2023 roku, natomiast do 30.06.2024 roku zostało wszczętych 18 „Niebieskich Kart A”. Świadczy to o tym, że poziom świadomości społecznej na temat zjawiska przemocy domowej wzrósł w stosunku do poprzednich lat.

Zdarzają się sytuacje, że pomimo szeroko rozumianej pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny zachodzi konieczność umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej. Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej stanowi, że w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców zostaje ono umieszczone w pieczy zastępczej.

Pieczą zastępczą może być sprawowana w formie:

1. rodzinnej
2. instytucjonalnej.

Przez rodzinną pieczę zastępczą rozumie się rodziny zastępcze (spokrewnione, niezawodowe, zawodowe) oraz rodzinne domy dziecka.

Instytucjonalna pieczę zastępcza to: placówki opiekuńczo - wychowawcze, regionalne placówki opiekuńczo - terapeutyczne, interwencyjne ośrodki preadopcyjne.

Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nałożyła na gminy obowiązek partycypowania w kosztach związanych z umieszczeniem dziecka w szeroko rozumianej pieczy zastępczej.

Wydatki kształtują się na poziomie:

- 10% w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 30% w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 50% w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej wydatków na opiekę i wychowanie dziecka.

Tabela nr 14: Liczba dzieci, które przebywają w pieczy zastępczej i tym samym gmina Wolanów została zobligowana do częściowego ponoszenia kosztów związanych z ich pobytem w rodzinach zastępczych lub placówkach opiekuńczo - wychowawczych od 2022r. do 30.06.2024r.

Pieczę zastępcza			
	2022	2023	do 30.06.2024
Liczba dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	9	11	12

źródło: opracowania własne na podstawie danych GOPS w Wolanowie

Z powyższego wynika, że problem związany z zagrożeniem umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej istnieje. Dlatego tak bardzo istotne jest podjęcie stosownych działań, które będą miały na celu zapobieganie rozszerzeniu się problemu.

Głównym zadaniem i istotą działań pomocowych powinno być przeciwdziałanie umieszczenia dzieci w pieczy zastępczej.

IV. Analiza SWOT

Mocne Strony	Słabe strony
• znajomość problemu i dobrze działające służby zajmujące się profilaktyką i wsparciem rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym; • dobrze przygotowana i stale doskonaląca umiejętności kadra instytucji działających na rzecz rodziny; • zatrudnienie asystenta rodziny w ramach stosunku pracy w systemie zadaniowego czasu pracy; • dobra współpraca z organizacjami pozarządowymi; • poparcie działań i współpraca z samorządem gminnym; • liczne oddziaływania profilaktyczne prowadzone w placówkach oświatowych zlokalizowanych na terenie gminy Wolanów; • funkcjonowanie GCKiB w Wolanowie; • działalność Zespołu Interdyscyplinarnego oraz Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych; • obowiązujące strategie, programy, akty prawne; • prowadzenie pracy socjalnej na rzecz rodzin przez pracowników socjalnych.	• bezradność i niskie kwalifikacje opiekuńczo - wychowawcze rodziców; • niski poziom świadomego rodzicielstwa; • brak pozytywnych wzorców osobowych w rodzinach dysfunkcyjnych, odrzucanie autorytetów; • wzrost liczby zachowań ryzykownych wśród dzieci i młodzieży; • brak mieszkań socjalnych; • niewystarczająca liczba specjalistów pracy z rodziną; • brak rodzin wspierających • niechęć do udziału w zajęciach edukacyjnych, grupach wsparcia i innych inicjatywach integracyjnych podnoszonych kompetencje.

Szanse	Zagrożenia
--------	------------

• wzrost świadomości i wiedzy na temat wypełniania funkcji opiekuńczo - wychowawczej przez rodziców; • wzrost umiejętności korzystania przez rodziny z różnych form wsparcia; • aktywizacja osób długotrwale bezrobotnych; • możliwość pozyskania środków zewnętrznych na realizację zadań; • dalszy rozwój współpracy pracowników pomocy społecznej z instytucjami działającymi na rzecz rodziny; • możliwość podnoszenia kwalifikacji przez pracowników GOPS w Wolanowie; • rosnące wsparcie finansowe dla rodzin o charakterze socjalnym; • możliwość skorzystania przez mieszkańców Gminy Wolanów ze wsparcia specjalistów; • współpraca rodzin dysfunkcyjnych z asystentem rodziny, • aktywność samorządu gminy w osiąganiu standardów ustalonych zapisami ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.	• zanik więzi i tradycji rodzinnych; • rozpad związków (rozwoły, separacje, wyjazdy za granicę, przemoc); • zaniedbania emocjonalne dziecka; • bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych rodzin; • obniżanie się aspiracji życiowych; • brak zainteresowania rodziców sposobem spędzania czasu wolnego przez dziecko; • nasilenie negatywnych zjawisk: alkohol, narkotyki i inne środki odurzające; • negatywne wzorce zachowań społecznych; • wzrost agresji wśród dzieci i młodzieży; • wzrost dostępności substancji psychoaktywnych dla dzieci i młodzieży; • rosnące zapotrzebowanie na udzielania wsparcia osobom starszym (zjawisko starzenia się społeczeństwa, uzależnienia behawioralne min. hazard, zakupoholizm)i niepełnosprawnym; • wypalenie zawodowe pracowników.
--	---

Opracowana diagnoza, a także potrzeby i oczekiwania zgłaszane przez osoby działające w obszarze wsparcia rodziny umożliwiły sporządzenie analizy SWOT (ang. Strengths - mocne strony, Weaknesses - słabe strony, Opportunities - szanse, Threats - zagrożenia), która określa mocne i słabe strony, a także szanse i zagrożenia systemu wsparcia rodziny w gminie Wolanów.

V. Cel główny Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

„Wspieranie rodzin w wypełnianiu i przywracaniu funkcji opiekuńczo - wychowawczych”.

VI. Cele szczegółowe

1. Zabezpieczenie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego i stabilizacji.
2. Prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjnych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych.
3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny
4. Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, wsparcie rodzin dysfunkcyjnych.
5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży.

VII. Harmonogram realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Cel nr 1. Zapewnienie rodzinom bezpieczeństwa socjalnego.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Systematyczne podnoszenie kwalifikacji poprzez szkolenia, kursy.	GOPS, placówki oświatowe	2025 - 2027	Liczba szkoleń.
2.	Skierowanie i finansowanie pobytu rodzin w ośrodkach wsparcia, schroniskach.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin/osób skierowanych do placówek.
3.	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom przeżywającym trudności.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin objętych pomocą.
4.	Zapewnienie dzieciom i młodzieży posiłków w stołówkach szkolnych i przedszkolach.	GOPS	2025 - 2027	Liczba dzieci korzystających z posiłków
5.	Zapewnianie rodzinom możliwości skorzystania z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD), zabezpieczenie podstawowych potrzeb żywieniowych rodzin, oraz współpraca z organizacjami pozarządowymi w celu organizacji pomocy żywnościowej.	GOPS, Parafia Wolanów	2025 - 2027	Liczba wydanych skierowań, liczba osób/rodzin korzystających z Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa (FEAD) administracja rządowa, środki własne organizacji pozarządowych.

Cel nr 2. Prowadzenie działań profilaktyczno - edukacyjnych sprzyjających umacnianiu więzi rodzinnych.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Poradnictwo specjalistyczne, porady, prelekcje dla rodziców.	Placówki oświatowe, SPZOZ, GKRPA, GOPS	2025 - 2027	Liczba porad, szkoleń.
2.	Udział w programach, współpraca w ramach inicjatyw mających na celu wsparcie rodzin.	GOPS, inne instytucje	2025 - 2027	Liczba rodzin objęta działaniami, zmiany w funkcjonowaniu rodzin.
3.	Zagwarantowanie osobom świadczącym wsparcie na rzecz rodzin warunków umożliwiających podnoszenie swoich kwalifikacji poprzez udział w szkoleniach i samokształceniach.	GOPS, inne instytucje	2025 - 2027	Liczba szkoleń. Liczba osób biorących udział w szkoleniach Liczba osób podnoszących swoje kompetencje zawodowe.

Cel nr 3. Promowanie prawidłowego modelu rodziny.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Modelowanie prawidłowych postaw rodzicielskich, uświadamianie w zakresie funkcji poszczególnych członków rodziny.	GOPS, Placówki oświatowe, kuratorzy sądowi	2025 - 2027	Liczba działań, liczba osób korzystających z porad.
2.	Wspieranie działań sprzyjających kształtowaniu u dzieci i młodzieży postaw tolerancji i akceptacji.	Placówki oświatowe	2025 - 2027	Liczba programów i działań.
3.	Motywowanie członków rodzin do podjęcia terapii w zakresie uzależnień.	GOPS, GKRPA	2025 - 2027	Liczba osób korzystających z porad terapeuty i psychologa.

Cel nr 4. Podnoszenie poziomu funkcjonowania rodzin, wsparcie rodzin

dysfunkcyjnych.

L.p.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
1.	Zapewnienie wsparcia asystenta rodziny.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin korzystających ze wsparcia asystenta rodziny. Liczba dzieci w rodzinach, z którymi współpracuje asystent.
2.	Pomoc rodzinie na podstawie rozpoznanych potrzeb.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin ze wsparcia pracowników socjalnych.
3.	Wspieranie rodzicielstwa - realizacja programu dla rodzin wielodzietnych.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin/osób, które otrzymały Kartę Dużej Rodziny.
4.	Monitorowanie sytuacji dziecka i rodziny po zakończeniu pracy z asystentem rodziny.	GOPS	2025 - 2027	Liczba rodzin pozostających w monitoringu po zakończeniu współpracy z asystentem rodziny.
5.	Stały monitoring jakości życia dzieci i młodzieży z rodzin dysfunkcyjnych.	GOPS, kuratorzy, pedagodzy szkolni, służba zdrowia	2025 - 2027	Liczba wizyt w środowiskach zagrożonych.
6.	Monitorowanie sytuacji rodzin w trakcie trwania procedury „Niebieskiej Karty” oraz po jej zakończeniu.	GOPS, kuratorzy, policja, placówki oświatowe, służba zdrowia	2025 - 2027	Liczba posiedzeń grup diagnostyczno - pomocowych.

Cel nr 5. Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dzieci i młodzieży

L.p.	Działania	Realizatorzy	Okres realizacji	Wskaźniki
-------------	------------------	---------------------	-------------------------	------------------

1.	Współfinansowanie pobytu dzieci w pieczy zastępczej.	GOPS	2025 - 2027	Liczba dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych, placówkach opiekuńczo - wychowawczych.
2.	Tworzenie zajęć pozalekcyjnych, kół zainteresowań, opieki świetlicowej.	Placówki oświatowe, GKRPA, CKiB	2025 - 2027	Liczba dzieci korzystających z zajęć pozalekcyjnych. Liczba dzieci korzystających ze świetlicy szkolnej.
3.	Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dziecka.	SPZOZ, GOPS	2025 - 2027	Liczba monitorowanych środowisk.

VIII. Źródła finansowania Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Źródłem finansowania zadań Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025 - 2027 mogą być środki finansowe pochodzące:

- z budżetu gminy,
- z budżetu państwa,
- ze źródeł zewnętrznych.

Środki finansowe na realizację poszczególnych działań będą uwzględniane cyklicznie w rocznych planach finansowych.

IX. Beneficjenci Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027 z terenu Gminy Wolanów

1. Rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej;
2. Rodziny żyjące w ubóstwie, w tym dotknięte bezrobociem;
3. Rodziny dotknięte przemocą domową;
4. Rodziny z problemem długotrwałej choroby i niepełnosprawności;
5. Dzieci i młodzież, która pozbawiona jest właściwej opieki, pomocy i wsparcia ze strony otoczenia, rodziny, najbliższych, zagrożone umieszczeniem w pieczy zastępczej;
6. Instytucje działające na rzecz rodzin, dziecka oraz ich otoczenia.

X. Zasoby instytucjonalne działające w obszarze wspierania rodzin na terenie Gminy Wolanów

1. Urząd Gminy w Wolanowie,
2. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie,
3. Zespół Interdyscyplinarny w Wolanowie,
4. Posterunek Policji w Wolanowie,
5. Sąd Rejonowy w Przysusze,
6. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Wolanowie
7. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Wolanowie,
8. Publiczna Szkoła Podstawowa w Wolanowie,
9. Zespół Szkolno - Przedszkolny Sławnie
10. Publiczna Szkoła Podstawowa w Mniszku

11. Publiczna Szkoła Podstawowa w Bieniędzicach.
12. Samorządowe Publiczne Przedszkole w Wolanowie,
13. Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Radomiu,
14. Gminne Centrum Kultury i Biblioteka w Wolanowie,

XI. Realizatorzy Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Koordynatorem Programu jest Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Wolanowie przy współpracy:

- Asystenta rodziny
- Pracowników socjalnych
- Zespołu Interdyscyplinarnego
- Policji
- Prokuratury
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie
- Sędziów i Kuratorów Sądu Rejonowego w Przysusze
- Placówek oświatowych, kulturalnych i służby zdrowia.

W realizacji swoich działań W/w podmioty powinny kierować się dobrem rodziny, a jej wspieranie traktować jako priorytet.

XII. Monitoring Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2025-2027

Gminny Program Wspierania Rodziny jest dokumentem otwartym i długofalowym. Będzie podlegał monitoringowi w zależności od występujących potrzeb rozpoznawanych i ustalonych przez podmioty zajmujące się problemami rodziny.

Monitoring działań będzie polegał na gromadzeniu danych i informacji na temat zrealizowanych zadań w ramach niniejszego programu, czasu realizacji, źródła finansowania jak też przełożenia na osiągnięcie rezultatów programu. Wskaźniki osiągnięcia poszczególnych celów szczegółowych to dane liczbowe pozyskane w ramach realizacji poszczególnych działań.

XIII. Efekty i rezultaty programu

Realizacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny w Gminie Wolanów na lata 2025 - 2027 ma na celu uświadomienie rodzinom przeżywającym trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczej, że ich sytuacja nie musi być trwała.

- Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być:
- Poprawa funkcjonowania rodzin przeżywających trudności i zagrożonych marginalizacją,
- Polepszenie sytuacji dziecka i rodziny,
- Wzmacnianie poczucia bezpieczeństwa rodziny oraz więzi rodzinnych,
- Zabezpieczenie podstawowych potrzeb socjalno-bytowych rodzin,
- Zwiększenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego dzieci i rodzin,
- Zwiększenie dostępności do poradnictwa specjalistycznego, zwiększenie świadomości korzyści płynących ze wsparcia specjalistów,
- Ochrona dzieci przed umieszczeniem w pieczy zastępczej,
- Ograniczenie zjawiska niedostosowania społecznego,
- Zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka,
- Wykorzystanie istniejących zasobów instytucji działających na rzecz poprawy funkcjonowania dzieci i rodziny,

- Wzrost kompetencji rodzin w wypełnianiu ról społecznych,
- Wzrost kompetencji osób świadczących pomoc osobom i rodzinom.

XIV. Kontrola realizacji programu

Na podstawie art. 179 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, w terminie do 31 marca każdego roku, Wójt Gminy Wolanów składa Radzie Gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby związane z realizacją zadań.

XV. Podsumowanie

Środowisko rodzinne reprezentujące właściwe postawy rodzicielskie, budujące dobrą, przepojoną miłością, serdecznością oraz życzliwością atmosferę domu, w znacznym stopniu wpływa na kształtowanie pozytywnych zachowań u dziecka oraz na jego prawidłowy rozwój społeczny i psychiczny. Dziecko będące pełnoprawnym członkiem rodziny, która w pełni je akceptuje, podejmuje maksymalne starania, chętnie się uczy, rozwija swoje zainteresowania, staje się samodzielne i odpowiedzialne oraz zdolne do osiągnięcia dojrzałości emocjonalnej i psychicznej.

Atmosfera domowa ma największy wpływ na to, jak szczęśliwe, spokojne i odporne psychicznie jest dziecko, jak odnosi się ono do dorosłych, do swoich kolegów i innych dzieci, jak ocenia siebie i swoje zdolności, czy okazuje swoje uczucia, czy raczej jest zamknięte w sobie, jak reaguje na nowe sytuacje. Rodzice preferując właściwe postawy wobec dziecka otaczając je troskliwą opieką, dostrzegają i zaspakajają jego potrzeby, co powoduje, że dziecko jest ufne wobec swoich rodziców, zwraca się do nich po pomoc i rady, jest zadowolone z własnej pracy i wysiłku, zdolne do współpracy z rówieśnikami oraz podejmowania zobowiązań.

Działania na rzecz wsparcia rodzin z dziećmi powinny mieć charakter zarówno finansowy jak i niefinansowy i być oparte między innymi na działaniach specjalistów, w tym asystenta rodziny, pracowników socjalnych, pedagogów, psychologów, terapeutów i innych specjalistów, z którymi zostanie nawiązana współpraca. Współpraca instytucji oraz organizacji pozarządowych, działających w obszarze wspierania rodzin i dzieci, pozwoli wykorzystać w pełni potencjał gminy na rzecz pomocy rodzinom mającym trudności opiekuńczo - wychowawcze. Istotnym elementem prowadzonych działań jest również stałe podnoszenie kompetencji specjalistów.

Ważne jest zatem realizowanie założeń Gminnego Programu Wspierania Rodziny, zapewniającego rodzinom przeżywającym trudności, możliwość uzyskania specjalistycznej pomocy oraz podejmowanie działań prewencyjnych, profilaktycznych i edukacyjnych mających na celu zwiększenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców, u których występuje problem z należytą realizacją tych funkcji.